

alle opgaven waaruit een of ander verband met de heulbank kon worden afgeleid. Dat is niet geheel objectief misschien, maar de kaart moest toch kaart worden. Hoe moeilijk het is een opgave bij een bepaald type onder te brengen blijkt uit wat P 38 neerschrijft: *op een plank aan de snijbank vast. geen spec. naam.* Deze vermelding staat als *plank* op de kaart.

D

De volgende opgaven zijn niet in het kaartbeeld opgenomen: *geliek-blok L 32, pasberd O 82, *paasbet O 151, sniejpoot F 0205, een vlak gezaagde boomstam G 50, kotpaal G 200, pasplaat I 221b, geen bijzondere naam; meestal banksken, tafelken, stoeleken enz. I 253, wij noemen het klap, omdat we het neer konden slaan K 105; paalbank L 53 (V a k t a a l), klos L 187, outblok L 424, blok N 141.*

E

De woorden *gaaibank, pasbank, richtbank en liekbank* liggen alle in dezelfde semantische sfeer, nl. die van vergelijken, meten, de onderlinge verhoudingen vaststellen. Klompenmakers in Oost-Brabant kennen ook het ww. *vergaaien* in de betekenis van „een klomp bewerken totdat hij past bij de overgeschotene van een verongelukt paar” (zie V a k t a a l, pag. 197). Het bestanddeel *pas-*, dat een zeer ruime verbreiding kent, is van Franse herkomst.

De etymologie van *paarbank* is wat moeilijk vast te stellen i.v.m. de merkwaardige verbreiding van het woord. Misschien moet men toch wel eenvoudig denken aan het werkwoord *paren*, tot een paar verenigen door de beide klompen geheel naar elkaars vorm en model te snijden. H u l s t e schrijft bij *pasbank* ter toelichting: „om de blokken te passen en te paren.”

F

In grote lijnen biedt de kaart *gaaibank* geen vreemd beeld. Het verspreidingspatroon van de zaak vertoont wezenlijke overeenkomsten met dat van de *dopbeitel*; men vergelijke kaart 5. De relicthoek bij uitstek, Twente en Drente, schijnt het bankje nauwelijks of helemaal niet te kennen. Wel is het via het IJsseldal doorgedrongen naar het noorden. De hele rest van het onderzochte gebied reageert positief op de vraag, zij het dan dat ook daar nogal wat streepjes en stippelstreepjes zijn te lezen.

Als vaststaand mag worden aangenomen, dat de *gaaibank* zich ge-